

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آینه معرفت

(فصلنامه علمی - پژوهشی فلسفه و کلام اسلامی)

سال هجدهم، شماره ۵۷ / زمستان ۱۳۹۷

صاحب امتیاز:

دانشگاه شهید بهشتی

دانشکده الهیات و ادیان

مدیر مسئول:

دکتر حسن سعیدی

سر دبیر:

دکتر محمدعلی شیخ

مدیر داخلی:

دکتر زکریا بهارنژاد

اعضای هیئت تحریریه به ترتیب الفبا:

دکتر محمد ابراهیمی و رکیانی (دانشیار دانشگاه شهید بهشتی)، دکتر سیدعلی اکبر افجه‌ای (استاد دانشگاه علامه طباطبایی)، دکتر رضا اکبریان (استاد دانشگاه تربیت مدرس)، دکتر محسن جوادی (استاد دانشگاه قم)، آیت الله دکتر سیدحسن سعادت مصطفوی (دانشیار دانشگاه امام صادق)، دکتر حسن سعیدی (دانشیار دانشگاه شهید بهشتی)، دکتر محمدعلی شیخ (استاد دانشگاه شهید بهشتی)، دکتر منوچهر صانعی (استاد دانشگاه شهید بهشتی) دکتر قربان علمی (دانشیار دانشگاه تهران)

همکاران علمی این شماره به ترتیب الفبا:

دکتر محمد رسول ایمانی، دکتر زکریا بهارنژاد، دکتر مهناز توکلی، دکتر عین‌اله خادمی، دکتر مریم خوشدل روحانی، دکتر اسماعیل دارابکلایی، دکتر رحیم دهقان سیمکانی، دکتر میثم سفیدخوش، دکتر مرتضی سمنون، دکتر محمد اسماعیل سیده‌هاشمی، دکتر قربان علمی، دکتر حسین واله، دکتر فاطمه وجدانی، دکتر حسین مقیسه

مترجم چکیده‌ها:

دکتر محمد رضا عنانی سراب

ویراستار:

فروغ کاظمی

صفحه آرا:

مریم میرزایی

مدیر اجرایی:

حسین مقیسه (صادقی)

نشانی: تهران، اوین، دانشگاه شهید بهشتی، دانشکده الهیات و ادیان، دفتر مجله کد پستی: ۱۹۸۳۹۶۹۴۱۱

www.sbu.ac.ir/maaref/ayenehmarefat
E-Mail: ayenehmarefat@sbu.ac.ir

تلفکس: ۲۲۴۳۱۷۸۵ تلفن: ۲۹۹۰۵۶۹۴
چاپ و صحافی: چاپخانه دانشگاه شهید بهشتی

در تاریخ ۹۱/۱۰/۲۵ طی نامه ۲۰۵۱۳۹/۳/۱۸ رتبه علمی پژوهشی فصلنامه آینه معرفت توسط کمیسیون نشریات وزارت علوم و تحقیقات و فناوری تمدید اعتبار شده است.

دسترسی به مقالات این نشریه آزاد است.

فصلنامه آینه معرفت در سایت زیر به طور تمام متن قابل بازیابی است:

www.ISC.gov.ir
www.SCJ.sbu.ac.ir
www.Magiran.com

پایگاه استنادی علوم جهان اسلام
پایگاه نشر دانش (پند)
بانک اطلاعات نشریات کشور (مگیران)

شروع انتشار: زمستان ۱۳۸۲

سال نشر: ۱۳۹۸

قیمت تک شماره: ۵۰۰۰ تومان

توجه: مسئولیت مطالب و نظریات مطرح شده در مقاله‌های این فصلنامه بر عهده نویسندگان آن است و چاپ آنها به معنای تأیید آنها نیست.

۱. راهنمای نگارش مقالات

- مشخصات نویسنده: نام و نام خانوادگی، مرتبه علمی و سازمان متبوع صاحب اثر (مؤلف / مترجم)، نشانی دقیق پستی و الکترونیکی و تلفن تماس در پایان مقاله آورده شود.
- تصمیم گیری در مورد چاپ مقاله‌ها توسط هیئت تحریریه و دو داور متخصص در بازه زمانی ۵ ماه صورت می‌پذیرد.
- مقاله در نشریه دیگر چاپ نشده یا همزمان برای سایر مجلات ارسال نشده باشد.
- در مقاله‌هایی که بیش از یک مؤلف دارد باید نویسنده مسئول مشخص شود و مقاله‌های دانشجویان در مقطع تحصیلات تکمیلی با معرفی استاد راهنما برای داوری ارسال خواهد شد.
- مسئولیت مطالب مندرج در مقاله‌ها بر عهده نویسنده (یا نویسندگان) است.

۲. ساختار مقاله و روش نوشتن آن

- عنوان مقاله ناظر بر موضوع تحقیق، کوتاه و رسا باشد.
- چکیده؛ حدود ۲۰۰-۱۵۰ کلمه به زبان فارسی و انگلیسی نوشته شود و دربردارنده شرح کوتاه و جامع محتوای نوشتار باشد، شامل: بیان مسئله؛ هدف؛ ماهیت پژوهش و نتیجه باشد.
- مقاله‌های ارسالی مرتبط با زمینه‌های تخصصی فلسفه و کلام اسلامی به زبان فارسی، پذیرفته می‌شود.
- مقاله‌ها در کادر مشخص شده مجله (راست، چپ و پایین ۴/۵ سانتیمتر و بالا ۶ سانتیمتر) و قلم زر ۱۳، حداکثر ۲۲ صفحه - تنظیم شود.
- دریافت مقاله فقط از طریق سامانه پند، سامانه مدیریت نشر به آدرس www.scj.sbu.ac.ir امکان پذیر است.

۳. فهرست منابع و مأخذ

کتاب: نام خانوادگی، نام (نویسنده)، عنوان کتاب، شماره جلد، نام مترجم یا مصحح و غیره، محل نشر، نام ناشر، سال نشر.

مقاله:

الف) چاپ شده در مجموعه یا دایرةالمعارف :

نام خانوادگی، نام (نویسنده)، «عنوان مقاله»، نام مترجم، عنوان مجموعه یا دایرةالمعارف، اهتمام کننده، محل نشر، نام ناشر، سال نشر، صفحه‌ها.

ب) چاپ شده در مجلات:

نام خانوادگی، نام (نویسنده)، «عنوان مقاله»، نام مترجم، نام مجله، دوره یا جلد، شماره (فصل / ماه و سال)، صفحه‌ها.

ج) چاپ شده در روزنامه:

نام خانوادگی، نام (نویسنده)، «عنوان مقاله»، نام مترجم، نام روزنامه، شماره (روز و ماه و سال)، صفحه.

پایان نامه و منابع الکترونیکی: نام خانوادگی، نام، نام مقاله، آدرس اینترنتی، تاریخ

از نویسندگان محترم تقاضا می‌شود از ارسال مقالاتی که مطابق شیوه‌نامه نیست، خودداری فرمایند؛ صرفاً مقالاتی مورد ارزیابی قرار می‌گیرند که مطابق شیوه‌نامه نگاشته شده باشند.

لطفاً میزان تحصیلات، رتبه و پایه علمی، محل کار دانشگاهی، شماره تلفن منزل و محل کار، تلفن همراه، نشانی، شماره کد یا صندوق پستی و پست الکترونیک خود را در برگه‌ای مجزا همراه مقاله ارسال نمایید.

فهرست مطالب

۷	هیولای اولی، معقول اول یا ثانی فلسفی در حکمت متعالیه؟ غلامرضا شاملی - قاسم کاکایی - محمد بنیانی
۸	تأملی در مسئله جبر و اختیار در تاریخ کلام امامیه، محمد حسین فاریاب
۹	بازخوانی جبر و اختیار در ساحت آموزه‌های عرفانی، رضا حسینی فر - زینب خداداد
۱۰	فلسفه فقه و مسائل پیش روی آن، سید ابوالقاسم نقیعی
۱۱	تأملی در صورت بندی رهیافت‌های «قلمرو دین» و طرح رهیافت مطلوب، علی آقاجانی
۱۲	تحلیل معیار عقلانیت و وجوه اخلاقی امید، مسعود صادقی
۱۳	شواهد گزایی برون گرا: نقدی بر نظریه دو منبعی توجیه معرفتی، امید کریم زاده
	<i>Primal Matter, First Intelligible or Secondary Intelligible in Transcendent Philosophy?, Gholam Reza Shameli- Ghasem Kakaiei- Mohammad Bonyani</i> 14
	<i>Reflecting on the Issue of Predestination and Free will in the History of Imamah Theology, Mohammad Hossein Faryab</i> 15
	<i>Interpretation of "Determinism and Free Will" in the Context of Mystical Teachings, Reza Hosseinifar- Zeynab Khodadad</i> 16
	<i>Philosophy of Jurisprudence and the Problems It May Face, Sayed Aboghasem Naghibi</i> 17
	<i>Reflecting on the Constellation of Approaches to the Realm of Religion and advancing a Desirable Approach , Ali Aqajani</i> 18
	<i>Analyzing the Criterion of Rationality and the Ethical Aspects of Hope, Masoud Sadeghi</i> 19
	<i>Extrovertive Evidentialism: A critique of Two Stream Justification Thesis, Omid Karimzadeh</i> 20

فصلنامه فلسفه و کلام اسلامی آینه معرفت
دانشگاه شهید بهشتی، زمستان ۹۷

Research Journal of Islamic Philosophy and
Theology of Shahid Beheshti University
کد مقاله : ۲۵۸۷۸

هیولای اولی، معقول اول یا ثانی فلسفی در حکمت متعالیه؟

غلامرضا شاملی*
قاسم کاکایی**
محمد بنیانی***

چکیده

درباره اقسام جواهر نظرات متفاوتی ارائه شده است. یکی از علل اختلاف نظرها این است که برخی هیولی را داخل در جواهر می‌دانند و برخی آن را داخل نمی‌دانند. ابن سینا هیولی را وجودی خارجی دانسته و براهینی را در اثبات وجود آن بیان می‌کند. پیش از ملاصدرا افرادی مانند ابوالبرکات و شیخ اشراق و خواجه نصیرالدین طوسی و پس از او افرادی مانند استاد مطهری و آقای مصباح یزدی وجود آن را مردود می‌دانند. اگرچه مشهور این است که ملاصدرا نظر مشاء را در مورد هیولی می‌پذیرد، اما با جمع بندی نظرات خاص او در مورد هیولی مانند عدمی بودن، معقول بودن، عدم علیت هیولی نسبت به صورت، انتزاع هیولی از نقص وجود صورت و ... و همچنین با توجه به اصولی مانند اصالت وجود و تشکیک وجود می‌توان دریافت نظر نهایی ملاصدرا در مورد ماده یا هیولی این است که هیولی معقول ثانی فلسفی است.

کلیدواژه‌ها: هیولی، صورت، جوهر، وجود رابط و مستقل.

shameli1388@gmail.com
gkakaie@rose.shirazu.ac.ir
m.bonyani@gmail.com

* دانشجوی دکتری دانشگاه شیراز (نویسنده مسئول)
** عضو هیئت علمی دانشگاه شیراز
*** عضو هیئت علمی دانشگاه شیراز

تاریخ دریافت: ۹۷/۸/۲۰ تاریخ پذیرش: ۹۷/۱۲/۱۷

فصلنامه فلسفه و کلام اسلامی آینه معرفت
دانشگاه شهید بهشتی، زمستان ۹۷

Research Journal of Islamic Philosophy and
Theology of Shahid Beheshti University
کد مقاله: ۲۲۹۶۷

تأملی در مسئله جبر و اختیار در تاریخ کلام امامیه

محمدحسین فاریاب *

چکیده

مسئله جبر و اختیار از مسائل بنیادینی است که با مسائل مهمی همچون هدف از آفرینش انسان، بعثت پیامبران، نصب امامان علیهم السلام و معاد مرتبط است، به گونه‌ای که اتخاذ دیدگاه نادرست در این باره، می‌تواند مسائل یادشده را تحت الشعاع قرار دهد. آنچه در این پژوهش، مدنظر است، نگاهی مورخانه به تطورات این مسئله در تاریخ کلام امامیه است. اگرچه آموزه امر بین الامرین در سخنان پیشوایان راستین مذهب تشیع به روشنی بیان شده و امروزه نیز در کلام امامیه مقبول افتاده، نگاهی تاریخی به این مسئله نشان از این واقعیت دارد که آموزه یادشده در سنت کلامی متکلمان امامیه تا قرن‌های میدیدی جایگاه روشنی نداشته، بلکه متروک و مهجور بوده است.

کلیدواژه‌ها: جبر، تفویض، اختیار، تفویض تکوینی، تفویض تشریحی.

فصلنامه فلسفه و کلام اسلامی آینه معرفت
دانشگاه شهید بهشتی، زمستان ۹۷

Research Journal of Islamic Philosophy and
Theology of Shahid Beheshti University
سکد مقاله: ۲۷۷۹۰

بازخوانی جبر و اختیار در ساحت آموزه‌های عرفانی

رضا حسینی فر*
زینب خداداد**

چکیده

«جبر و اختیار» اگرچه ماهیتاً مسئله‌ای کلامی است اما به دو دلیل به ساحت عرفان نیز راه یافت: پیشینه کلامی عارفان و اقتضای برخی مباحث عرفانی. راهیابی این بحث کلامی در ساحت عرفان اسلامی موجب شد تا به اقتضای دقت نظرها و نکته سنجی‌های عارفان در مباحث توحیدی و ماجرای ظهورات اسمائی، مباحث جبر و اختیار گستره و عمق فزون‌تری یابد و گره‌گشایی‌های فراوانی صورت گیرد. اما استناد به برخی متشابهات کلام و عدم توجه نظام‌مند به جامع سخنان عارفان شائبه جبرگرایی عارفان را برای برخی موجب شده است. این نوشتار با تکیه بر محک‌های کلمات عارفان، سه محمل مهم جبرانگاری را که خاستگاهی صرفاً عرفانی و نه کلامی دارند، تبیین و به اقتضای مجال، در مسیر پاسخگویی و رفع شبهات و سوء فهم‌ها برآمده و در نهایت، تأیید کننده گونه‌ای اختیار، البته با رویکرد عرفانی است. این سه محور عبارت است از: سریان فیض الهی در عوالم امکانی؛ تجلی و حکومت اسماء جلاله الهی؛ اعیان ثابت و سرالقدر.

کلیدواژه‌ها: جبر، اختیار، عرفان اسلامی، وحدت وجود، اعیان ثابت، اسماء الهی.

rezahoseinifar@yahoo.com
z.khodadad1988@gmail.com

* عضو هیئت علمی دانشگاه شهید چمران اهواز (نویسنده مسئول)
** دانشجوی دکتری عرفان اسلامی

تاریخ دریافت: ۹۷/۱۲/۲ تاریخ پذیرش: ۹۸/۱/۲۸

فصلنامه فلسفه و کلام اسلامی آینه معرفت
دانشگاه شهید بهشتی، زمستان ۹۷

Research Journal of Islamic Philosophy and
Theology of Shahid Beheshti University
کد مقاله: ۲۶۱۷۲

فلسفه فقه و مسائل پیش روی آن

سید ابوالقاسم نقیبی *

چکیده

فلسفه فقه از جمله شاخه‌های فلسفه مضاف است که در آن، فقه به معنای علم به احکام شرعی از ادله تفصیلی آنها از منظر بیرونی و روی آورد معرفت درجه دوم، توصیف و تحلیل نظری می‌شود. تحلیل نظری فقه به عنوان علمی که در فرهنگ، تاریخ و تمدن اسلامی تحقق یافته است به نظریه کلی درباره آن می‌انجامد. به نظریه کلی در زمینه فقه با قطع نظر از مذاهب یا باب خاص یا مقطع تاریخی معین، فلسفه فقه گفته می‌شود. در فلسفه فقه، ماهیت فقه تبیین و گونه‌های گزاره‌های فقهی توصیف می‌گردد و از منظر روش شناسانه، کارآمدی منطق فقه، سنجیده و مبنای فقه بدست داده می‌شود و جایگاه منابع استکشاف حکم شرعی تبیین می‌گردد. نسبت و رابطه فقه با علوم دیگر، ارائه و نحوه تأثیر پذیری فقیه در تولید معارف فقهی از علوم و معارف انسانی و تجربی، تحلیل و تبیین می‌گردد مباحث یادشده و دیگر مباحث، هر یک متضمن مسئله‌ای مهم در زمینه فلسفه فقه است طرح مسائل فلسفه فقه به نگرشی کلی و جامع نسبت به فقه می‌انجامد به نحوی که در مطالعات درون فقهی فقیه مؤثر می‌افتد.

کلیدواژه‌ها: فقه، فلسفه مضاف، فلسفه فقه، مسائل فلسفه فقه.

فصلنامه فلسفه و کلام اسلامی آینه معرفت
دانشگاه شهید بهشتی، زمستان ۹۷

Research Journal of Islamic Philosophy and
Theology of Shahid Beheshti University
کد مقاله: ۲۵۷۰۹

تأملی در صورت بندی رهیافت‌های «قلمرو دین» و طرح رهیافت مطلوب

علی آقاجانی *

چکیده

قلمرو دین از موضوعات پرچالش و تأثیرگذار بر سپهر سیاسی جوامع اسلامی به‌ویژه ایران است. از نظر معرفتی رهیافت‌های متعددی به قلمرو دین قابل احصاء است که هر یک می‌تواند نقاط قوت و ضعف متعددی داشته باشد. رهیافت حداکثری مطلق، رهیافت حداقلی، رهیافت اکتفا به ارزش‌های اخلاقی و بیان کلیات، رهیافت دین متضمن یکی از احکام پنجگانه (واجب، حرام، مستحب، مکروه و مباح) و رهیافت تشکیل دین از عقل و نقل اهم این رهیافت‌هاست. بر این اساس، دغدغه بنیادین مقاله طرح رهیافتی است که در نسبت با شرایط ذهنی و مختصات عینی جامعه نقاط ضعف رهیافت‌های پیشین را نداشته و از قوت بیشتری برخوردار باشد. بدین ترتیب پرسش اصلی، مختصات رهیافت مطلوب به قلمرو دین و چگونگی تحلیل ادعاها و نقاط ضعف رهیافت‌های موجود است. بر این پایه است که مقاله آن رهیافت‌ها را نابسند دانسته و با تقدشان به طرح رهیافت قلمرو اعتدالی و انفکاک دین بر اساس روش اجتهاد کلامی می‌پردازد. ویژگی‌های این الگو نیز عبارت از عدم مقبولیت رهیافت‌های حداکثری و حداقلی مطلق، سلسله مراتب و انفکاک قلمرو دین در عرصه‌های مختلف زیستی، سلسله مراتب و انفکاک قلمرو دین در ساحت‌های مدیریتی، تفکیک دین و شریعت، تکالیف شرعی دایره مدار هدایت، و اجتهاد مستمر است. کلیدواژه‌ها: قلمرو دین، قلمرو اعتدالی انفکاک، رهیافت حداکثری مطلق، رهیافت حداقلی.

فصلنامه فلسفه و کلام اسلامی آینه معرفت
دانشگاه شهید بهشتی، زمستان ۹۷

Research Journal of Islamic Philosophy and
Theology of Shahid Beheshti University
کد مقاله: ۲۶۲۶۶

تحلیل معیار عقلانیت و وجوه اخلاقی امید

مسعود صادقی*

چکیده

امید یکی از انسانی‌ترین پدیده‌هاست. در میان فیلسوفان متأخر بالاخص با رویکرد تحلیلی تلاش فراوانی برای نقد تعریف سنتی از امید در جریان است. رهیافت باور-میل و بسنده یا نابسند بودن آن در تعریف امید و نیز سنجه اعتبار یا اصطلاحاً عقلانیت امید، موضوع اصلی این مباحث است. در این نوشتار ضمن مرور اختصاری و انتقادی این تعاریف به تحلیل سه گونه اصلی از عقلانیت امید پرداخته شده است: عقلانیت معرفت‌شناختی، عقلانیت عملی و عقلانیت بنیادی/هریتی. پس از بحث در باب گونه‌های سه‌گانه عقلانیت امید و تحلیل نسبت آنها، پیشنهاد شده است که پدیده امید با توجه به سرشت احساسی و آینده‌گرایانه آن بیشتر با معیار عقلانیت حداقلی ارزیابی شود تا عقلانیت رادیکال و حداکثری. بخش پایانی مقاله مصروف بحث اخلاق امید شده است. اما برای رعایت دقت بحث، از میان مسائل گوناگون بیشتر بر تحلیل اخلاقی سه خطر ضمنی امید یعنی نومیدی، آرزواندیشی و بهره‌کشی سیاسی از امیدواران تمرکز شده است. ضمن آنکه با الهام از تفکیک راهگشای گابریل مارسل، امیدوار بودن از امید داشتن تفکیک و فوائد عملی آن در مبحث اخلاق امید ذکر شده است.

کلیدواژه‌ها: امید، عقلانیت، آرزواندیشی، ناامیدی.

فصلنامه فلسفه و کلام اسلامی آینه معرفت
دانشگاه شهید بهشتی، زمستان ۹۷

Research Journal of Islamic Philosophy and
Theology of Shahid Beheshti University
کد مقاله: ۲۶۲۸۹

شواهدگرایی برون‌گرا: نقدی بر نظریهٔ دومنبعی توجیه معرفتی

امید کریمزاده *

چکیده

برخی از معرفت‌شناسان معاصر استدلال می‌کنند که توجیه معرفتی ممکن است به دو شکل کاملاً متمایز در معرض نقض قرار بگیرد. در حالت نخست که آن را نقض شواهد می‌نامند توجیه معرفتی یکسره از بین می‌رود، اما در حالت دوم که نقض حکم نامیده می‌شود با اینکه بخشی از توجیه شخص از بین می‌رود هنوز بخش دیگری از توجیه باقی می‌ماند، بنابراین شخص در این حالت تا حدی در باور به گزارهٔ موردنظر موجه خواهد بود. این استدلال از طریق آموزه‌ای به نام آموزهٔ دو منبعی توجیه انجام می‌شود. در این مقاله پس از شرح این استدلال - از طریق تمرکز بر نمونه‌ای مشخص از آن که توسط اندرو روتندو (۲۰۱۳) ارائه شده - و معرفی آموزهٔ دو منبعی توجیه نشان می‌دهیم که این آموزه را می‌توان به دو شکل مختلف صورت‌بندی کرد. پس از نشان دادن دلایل ترجیح صورت‌بندی دوم بر صورت‌بندی نخست، برای قضاوت دربارهٔ صورت‌بندی دوم آن را با خوانش برگزیده‌ای از آموزهٔ شواهدگرایی مقایسه می‌کنیم. نشان می‌دهیم که هر چند خوانش موردنظر از شواهدگرایی بهتر از صورت‌بندی دوم آموزهٔ دو منبعی توجیه عمل می‌کند خود خالی از اشکال نیست. برای برطرف کردن این اشکال، صورت‌بندی دیگری دربارهٔ رابطهٔ توجیه معرفتی و شواهد معرفتی می‌کنیم و شروط لازم و کافی توجیه را به دست می‌دهیم. مقایسهٔ آموزه‌های متفاوت توجیه از طریق سنجش عملکرد آنها در سناریوهایی معرفتی انجام می‌شود که به ترتیب در مقاله معرفتی می‌شوند.

کلیدواژه‌ها: نقض حکم، نقض شواهد، آموزهٔ دو منبعی توجیه، شواهدگرایی، شهود معرفتی.

Primal Matter, First Intelligible or Secondary Intelligible in Transcendent Philosophy?

Gholam Reza Shameli*
Ghasem Kakaie>**
Mohammad Bonyani***

Abstract

Different opinions have been expressed on primal matter by Islamic philosophers. One of the reasons for this disagreement is that some put primal matter among substances and others do not. Avicenna considers primal matter of external existence and provides some arguments for this view. Before Mulasadra, some individuals like Abu al-Barakat Baghdadi, Sheikh Ishraq and Nasir al-Din al-Tusi, and lately Islamic figures like Motahari and Mesbah reject this view. Although Sadr al-Motaalehin Shirazi agrees with Avicenna but, by summing up his particular views on primal matter such as the non-existence of primal matter, its being intelligible, its non-causality in relation to form and the abstraction of primal matter from form as well as drawing on principles such as the primacy of existence, existential gradation and the division of self-subsistent existence and connective being, it is concluded that from Mulla Sadra's point of view primal matter is secondary intelligible.

Key Terms: *primal matter, form, substance, connective being, self-subsistent existence.*

* Shiraz University

shameli1388@gmail.com

** Shiraz University

gkakaie@rose.shirazu.ac.ir

*** Shiraz University

m.bonyani@gmail.com

Reflecting on the Issue of Predestination and Free will in the History of Imamah Theology

Mohammad Hossein Faryab *

Abstract

Predestination and free will is among the fundamental issues related to other important issues such as the purpose of human creation, the prophetic mission, the appointment of imams and resurrection; therefore, taking the wrong viewpoint on this issue can overshadow the other ones. Adopting a historical perspective, the present study tries to follow the evolution of this issue in Imamah theology. Although the doctrine of Amr-e Bayn al-Amryan is clearly mentioned in the words of the leaders of Shia and it is now accepted in Imamah doctrine, it had no place in the theological tradition of Imamah for centuries.

Key Terms: *predestination, delegation, free will, anthological delegation, legislative delegation.*

* Imam Khomeini Research and Education Institute

m.faryab@gmail.com

Reception date: 97/2/16

Acceptance date: 97/10/12

Interpretation of “Determinism and Free Will” in the Context of Mystical Teachings

Reza Hosseinifar*
Zeynab Khodadad**

Abstract

Although “determinism and free will” is essentially a theological issue, it has stepped in the field of mysticism for two reasons: The theological background of the mystics and the necessities of some mystical topics. The ascension of this theological issue into the field of Islamic mysticism has extended its scope and depth due to the punctiliousness of mystics in monotheistic discussions and the adventure of God’s nominal appearances. However, dubious theological citations and lack of systematic attention to all aspects of the message of the mystics has caused some to assume mystics' determinism. This paper, relying on uncontroversial citations, explains three important justifications of determinism which have a purely mystical and not theological origin and tries to eliminate doubts and misunderstandings. The paper approves free will from a mystical point of view. The three important justifications are as follows: divine grace in the realm of opportunity; manifestation and rule of the divine names; fixed beings and sir-al-ghadr.

KeyTerms: *determinism and free will, Islamic mysticism, unity of existence, fixed beings, divine names.*

* Shahid Chamran University

rezahoseinifar@yahoo.com

**

z.khodadad1988@gmail.com

Philosophy of Jurisprudence and the Problems It May Face

Sayed Aboghasem Naghibi*

Abstract

Philosophy of jurisprudence is a branch of additional philosophy in which jurisprudence as the science of legal laws is analyzed and described via detailed reasoning from an external viewpoint and with an approach of second-degree knowledge. Theoretical analysis of jurisprudence as a science that has emerged from the culture, history and civilization of Islam leads to a general theory about it. The general theory in the field of jurisprudence, regardless of the sect, subject and specific era, is called philosophy of jurisprudence. The quiddity of jurisprudence is explained and jurisprudential propositions are described in the philosophy of jurisprudence. The efficiency of the logic of jurisprudence is assessed from the methodological viewpoint that leads to the basis of jurisprudence. The validity of the sources and reasons underlying the legal law are also assessed. The connection between jurisprudence and other sciences are presented and the way a jurist, in producing jurisprudential teachings, is influenced by human and experimental sciences is explained. Each of the above-mentioned topics and other ones implies an important problem in the field of philosophy of jurisprudence. Setting forth the problems of philosophy of jurisprudence leads to a general and comprehensive view on jurisprudence in a way that affects the intra-jurisprudential studies of the jurist.

Key Terms: *jurisprudence, additional philosophy, philosophy of jurisprudence, the problems of philosophy of jurisprudence.*

* Shahid Motahari University
Reception date: 97/9/7

da.naghibi@yahoo.com
Acceptance date: 97/12/12

Reflecting on the Constellation of Approaches to the Realm of Religion and advancing a Desirable Approach

Ali Aqajani*

Abstract

The realm of religion is one of the most challenging and influential topics in the political constellation of Islamic societies, especially Iran. Epistemically, several approaches to the realm of religion can be identified. Each one of them has several advantages and disadvantages. The absolute maximal approach, the minimal approach, the approach of limiting religion to ethical values and universals, the approach of religion consisting of one of the five decrees (obligatory, prohibited, recommendable, disapproved and permissible), and the approach to religion as built of Wisdom and Quotes are the most important approaches. Accordingly, the aim of the paper is to propose an approach that has no disadvantages of the previous approaches and can be considered more consistent with the mentality and the objective characteristics of the society and as a result more powerful. Thus, the main question is: what would be the coordinates of a desirable approach to the realm of religion and how to analyze the claims and disadvantages of existing approaches. The analysis shows that the approaches mentioned above are inadequate. To deal with the inadequacy of the previous approached, the paper proposes the moderate approach to religion based on the method of verbal Ijtihad. The main features of this model include: the rejection of the absolute minimal and maximal approach, accepting the hierarchy and breaking the realm of religion into the various areas of life, accepting the hierarchy and breaking the realm of religion into the managerial areas, separation of religion and sharia, and continuous Ijtihad.

Key Terms: *realm of religion, realm of defective moderation, absolute maximal approach, minimal approach.*

* Bagheralulum University

aqajaniqanad@gmail.com

Reception date: 97/8/11

Acceptance date: 98/2/4

Analyzing the Criterion of Rationality and the Ethical Aspects of Hope

Masoud Sadeghi*

Abstract

Hope is one of the most humane phenomena. Among recent philosophers, in particular with the analytic approach, a great deal of efforts have been made to critique the traditional definition of hope. The approach of belief/desire, it's being desirable or not as well as the criterion of validity, or the so-called rationality of hope, are the main topics in these discussions. In the present article, while briefly reviewing these definitions, we analyze the three main types of rationality of hope: epistemological rationality, practical rationality and fundamental/ identity rationality. After discussing the three types of rationality of hope and analyzing their relative status, it is suggested that the phenomenon of hope, according to its futuristic emotional nature, is evaluated more by the criterion of minimalistic rationality. The final section of the paper is dedicated to ethical aspects of hope. To be accurate, we have focused the ethical analysis on three implicit dangers of hope, namely despair, wishful thinking, and political exploitation of the hopeful citizens. Inspired by Gabriel Marcel's pivotal breakdown of the concept, having hope is separated from hope and its practical benefits are mentioned.

* Kermanshah University of Medical Sciences

masoud.sadeghi@kums.ac.ir

Extrovertive Evidentialism: A critique of Two Stream Justification Thesis

Omid Karimzadeh*

Abstract

Some contemporary epistemologists claim that there are two different kinds of epistemic defeat that are called evidence undermining and judgment undermining respectively. Using a thesis called two streams of justification thesis, they argue that in the first case one's justification is completely undermined while in the second case, despite the fact that one loses some part of the justification, they are justified to believe in a proposition to some degree. In this paper, after focusing on the argument proposed in Rotondo (2013) (as an instance of this camp of epistemologists), I show that different articulations of the thesis should be distinguished. I call them the first articulation and the second one and then I show that the second articulation is more plausible. Then I introduce a specific formulation of the evidentialism thesis and argue that despite its own problem, it has an advantage over the second articulation. I introduce my preferred justificatory thesis to rectify the problem at the end. The preferred justificatory thesis determines the necessary and the sufficient conditions for a person to be justified in believing in a proposition. Accepting the preferred justificatory thesis is equal to rejecting Rotondo's claim.

Key Terms: *evidence undermining, judgment undermining, the doctrine of two streams of justification, evidentialism, epistemic intuition.*

* The Institute of Fundamental Studies of Science and Technology, Shahid Beheshti University
karimzadeh2009@gmail.com